

A diszlexiásoknak más az arc-és tárgyfelismerése? Összefügg az olvasás elsajátítása az arc- és tárgyfelismeréssel?

Oláh Adrienn Réka (BMGE) és **Németh Kornél** (BMGE) írásukban többek között az alábbi kérdésekre keresik a választ: Milyen funkcionális- és strukturális agyi eltérések mutathatók ki a diszlexiában? Hogyan érhető tetten az agyi újrahajszosítás az evolúciós léptékben mérve „fiatalnak” számító olvasás feltalálása kapcsán? Hogy függ össze az olvasás elsajátítása az arc-és tárgyfelismerésünkkel? Hogyan hat az írni-olvasni tudás a vizuális felismerés féltekei specializációjára? Ha mindezek felkeltették az érdeklődését, vagy ha esetleg arra kíváncsi, hogy milyen gyakorlati célok fogalmazhatók meg mindebből a jövő vizsgálatai számára, akkor feltétlenül ajánljuk, hogy olvassa el az *Arcfeldolgozási folyamatok fejlődési diszlexiában* c. cikket.

A bűnelkövetői narratívák és az érzelmek. A Bosszúálló, a Profi, a Tragikus hős, és az Áldozat – mást éreznek?

Mit érez egy bűnelkövető a bűncselekmény elkövetése során? Hogy függ össze az identitás-konstruálás az érzelmekkel? Mitől függ, hogy a bűnelkövető képes-e a negatív eseményeket pozitívvá formálni? Milyen érzelmek társulnak a különböző bűncselekménytípusokhoz? **Kovács Zsuzsanna** (VMBVI), **Dr. Boros János** (PPKE), **Patyi Dániel** (KDOBVI) és **Szucsáki Melinda** (BvOP) bűnözői életnarratívák vizsgálatával arra keresték a választ, hogy hogyan segíthetik mindezen felismerések a társadalmi visszailleszkedést, a rehabilitáció folyamatát, amelyekről „*A bűnözői életnarratíva konstrukciói és kapcsolatuk az érzelmekkel*” c. cikkben olvashat.

A sportháromszög dinamikája – Azaz hogyan befolyásolja a fiatal sportolókat az edzővel, szülővel való kapcsolat?

Kovács Krisztina (TE), **Gyömbér Noémi** (TE), **Kelemen Ákos** (Torony Sportegylet), **Fodorné Földi Rita** (KRE) az utánpótláskorú sportolók körében végzett kérdőíves kutatásukban azt vizsgálták, hogy mi befolyásolja, hogy a fiatal sportoló hosszú távon megmaradjon a sportágában. Hogyan befolyásolja őket az edző-szülő, szülő-sportoló, szülő-edző kapcsolat? Milyen összefüggések vannak a kompetencia és autonómia érzése, illetve ennek támogatása között? Az edzői vagy a szülői oldal hatása az erősebb? Miként változik az autonómia és célorientáció kapcsolata? Hogyan lehet segíteni a résztvevőket abban, hogy a sportoló egy egészséges és eredményes sportolói karriert mondhasson magáénak? Néhány kérdés, amelyekre megtalálja a választ *Az észlelt autonómia támogatás hatása a teljesítés célokra utánpótlás karate korosztályoknál* c. írásban.

Mennyiben virtuális a virtuális valóság?

Hogyan fokozható a komputer és ember interakciójának valóságtartalma? Nézőként, vagy szereplőként veszünk-e részt a virtuális valóságban? Mi is az a cybersickness? Hogyan mérhető a virtuális valóságban való jelenlétérzés? Hogy jelenik meg a személyes identitás? Létezik-e egy időben két különböző típusú valóság? Milyen lehetőségei vannak a virtuális valóság alkalmazásának az oktatásban, a pszichoterápiában? **Kállai János** (PTE ÁK, PTE BTK) ezekre a kérdésekre keresi a választ *A komputer által létrehozott virtuális valóság pszichológiai mechanizmusai: téri reprezentációs sajátosságok* c. áttekintő tanulmányában.

Milyen sajátosságai vannak a vak gyermekek nyelv-és beszédfejlődésének és mi áll ezek hátterében?

Pajor Emese (BGGYK), **Beke Anna Mária** (SE) és **Csépe Valéria** (MTA TTK) egy kevésbé kutatott és feltárt területet vizsgálnak írásukban. Milyen hatással van a vizualitás hiánya a nyelvrejlődésre? Milyen eltérések tapasztalhatók a vak gyermekek nyelvrejlődésében a látó gyermekekéhez képest? Milyen nyelvsajátítási stratégiákat alkalmaznak a vak gyermekek? Mi a környezet szerepe a vak gyermekek nyelv-és beszédelsajátításában? Hogyan alakulnak a nyelvrejlődésben mutatkozó eltérések a gyermekek növekedésével? És mi a helyzet a felnőttkorban?

Ha kíváncsi arra, hogy milyen válaszokat adnak a szerzők a fenti kérdésekre, olvassa el a *Vak gyermekek nyelv-és beszédfejlődésének sajátos vonásai és háttere* c. cikket.

Mi az a társas pragmatikai kommunikációs zavar?

Svindt Veronika (MTA NYI) írása az első hazai kísérlet a kutatásban és gyógypedagógiai gyakorlatban mindezidáig kevés figyelmet kapó, 2013-ban bevezetett új diagnosztikai kategória, a társas (pragmatikai) kommunikációs zavar specifikus természetének bemutatására. Mi vezetett az önálló diagnosztikai kategória megszületéséhez? Melyek a társas pragmatikai kommunikációs zavar diagnosztikai kritériumai? Milyen szűrő- és diagnosztikai eljárások léteznek a pragmatikai nehézségek felmérésére? Ezen kérdésekre keresi a választ az áttekintő tanulmány.

Megváltozik-e a figyelmünk a fenyegető ingerek hatására?

Zsidó N. András (PTE) áttekintő tanulmányából többek között megtudhatjuk, hogy milyen figyelmi torzítások fordulnak elő fenyegető ingerek hatására? Milyen idegrendszeri tényezők állhatnak ezek hátterében? Vajon a fenyegető ingerek segítik vagy hátráltatják a további figyelmi folyamatokat? Mely faktorok köthetők az észlelő személyéhez? Miként segíthetnek a fenyegető ingerek hatásaira vonatkozó kérdések megválaszolásában az idősek körében végzett vizsgálatok? Milyen kompenzációs hatása lehet a fenyegető ingereknek a kognitív rendszerre? Amennyiben a fenti kérdések felkeltették az érdeklődését, érdemes elolvasnia az „*A fenyegető ingerek hatására fellépő figyelmi torzítások és változások a fenntartott figyelmi folyamatokban*” c. cikket.

Születésnapi interjú az úrpeszichológussal

A számban ezen kívül **Balázs László**, az MTA Kognitív Idegtudományi és Pszichológiai Intézetének tudományos főmunkatársa, a hazai úrpeszichológiai kutatások megalapítója 70. születésnapja tiszteletére egy újabb nagyívű tudományos életutat bemutató interjú kapott helyet, melyet **Fülöp Márta** készített „Hogyan lettem úrpeszichológus?” címmel. Ha érdekli, hogy milyen módon lehet kognitív kísérleteket folytatni az űrben, akkor feltétlenül olvassa el az interjút!

“Aranyoklevelesek”: kik végeztek az ELTE pszichológia szakán 50 évvel ezelőtt?

Ugyancsak ebben a lapszámban olvashatjuk **Dúll Andrea**, az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Karának általános dékánhelyettese ünnepi beszédét, amely az ELTE Ünnepi Közgyűlésén hangzott el az „Aranyokleveles pszichológusok” jubileumi oklevelek adományozása alkalmából.

Végezetül a számban számos elmélyülten elemző könyvismertetést is talál!

Amennyiben bármelyik vizsgálat érdekli, szeretne kapcsolatba lépni a szerzőkkel, akkor keresse Saád Judit szerkesztőségi titkárt (pszichoszemle@gmail.com).

Amennyiben a 2019/2. számot meg szeretné vásárolni, akkor kérjük írjon az alábbi email címre: journals@akkr.hu

Amennyiben egy meghatározott cikk érdekli, akkor az alábbi linken keresztül tudja megrendelni:

www.akademiai.com

<https://akademiai.com/toc/0016/74/2>

Üdvözlettel,

Prof. Fülöp Márta

Magyar Pszichológiai Szemle főszerkesztője

fulop.marta@ttk.mta.hu

Saad Judit

Szerkesztőségi titkár

pszichoszemle@gmail.com